

CYGNUS

Medlemsblad

för

Östergötlands Astronomiska Sällskap

Accepterar du som är medlem att, i stället för genom postutskick, själv hämta CYGNUS från vår hemsida? Sänd då ett e-brev till **[lennart.samuelsson snabela radostar.se](mailto:lennart.samuelsson@snabela.radostar.se)** och anmäl att du vill vara med på **ÖAS e-medlemslista**. Då får du meddelanden via e-post om aktuella händelser, och när en ny CYGNUS finns att hämta. (Byt *snabela* mot @, ett sätt att minska risken för SPAM.)

KALLELSE

ÖAS kallar härmed till årsmöte torsdagen den 16 mars 2006, kl 18.30 i rum E324 i Fysikhuset, Linköpings universitet. Efter årsmötet får vi höra ett föredrag av Mathew Hayes, som talar på engelska om "Distant Galaxes". Mathew är doktorandstuderande vid institutionen för astronomi, Stockholms universitet. Anledningen till att föredraget blir på engelska är att Mathew är engelsman, och han föredrar sitt modersmål. Med den som vill kan ställa frågor på svenska.

Dagordning:

1. Årsmötet öppnas
2. Val av ordförande, sekreterare och justeringsman för årsmötet
3. Har årsmötet utlysts i tillräckligt god tid?
4. Dagordning
5. Verksamhetsberättelse för år 2005
6. Ekonomisk redovisning för år 2005
7. Revisorernas berättelse
8. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
9. Val av ordförande och styrelseledamöter.
10. Val av två revisorer
11. Val av valberedning
12. Program för 2006/2007
13. Landeryds observatorium och värmestugan
14. ÖAS e-medlemslista och CYGNUS via hemsidan
15. ÖAS hemsida www.astronomi-oas.nu
16. Övriga frågor
17. Mötet avslutas

ÖAS POSTADRESS

ÖAS
c/o Ulf Johnsson
Storskiftesgatan 83
583 34 Linköping

SEKRETERARE

Ulf Johnsson
Bostad: 013-211 306
Arbete: 013-24 32 34
Mobil: 070-583 3216
e-post: juo.snabela.comhem.se

ORDFÖRANDE

Lennart Samuelsson
Kvinnebyvägen 107
589 33 Linköping
Bostad: 013-15 53 60
Mobil: 0730-40 87 50
e-post: lennart.samuelsson@snabela.radostar.se

ÖAS POSTGIRO

431 37 13-2

Anledningen till att det annonserade föredraget av Bengt Gustafsson nu ersatts beror på att Bengt meddelat förhinder. Han är i vår starkt engagerad i en föreställning på Dramaten i Stockholm med titeln "Tusen år med Gud – *en sekund på jorden*". Kanske någon vill åka dit? Gå då in på www.dramaten.se/default.asp?id=10518 för mer information. Här ges en kort presentation som finns på den hemsidan.

I Forskning och Framsteg Nr 2, 2006 finns följande presentation:

Föreställningen "Tusen år hos Gud" bygger på en oavslutad romanprolog av Stig Dagerman och handlar om när Isaac Newton får besök av Gud som för en stund sätter naturlagarna ur spel. Föreställningen försöker förklara svårbegripliga fenomen inom astronomi, fysik och kognitionsforskning på fler sätt än med bara ord. För att lyckas med det har Margaretha Åsberg, känd för sina gränsöverskridande uppsättningar, tagit hjälp av forskare (bl a Peter Gärdenfors och Bengt Gustafsson), skådespelare, dansare och musiker.

ÖAS hemsida

Många har säkert observerat att de fina bilderna tagna vid Landeryds observatorium saknas på vår hemsida. Orsaken är att de ligger på en server som vi för närvarande inte når, men Jakob arbetar med att försöka återskapa dem.

Vill du se solförmörkelsen den 29 mars 2006?

Mitt på dagen den 29 mars inträffar en total solförmörkelse, men i Skandinavium kan vi bara se den som partiell. I Sverige har vi då sommartid och månen börjar knapra på solskivan strax före 12 med början i Falsterbo. Förmörkelsen är som störst vid 13-tiden i Linköping, och nästan 40 % av solskivans diameter skymms då av månen. Förmörkelsen slutar strax före klockan 14.

Kom till den södra parkeringen framför Ekholmens centrum mellan kl 12 -14 den 29 mars. ÖAS ordnar där en visning av den partiella solförmörkelsen dels med hjälp av ett mindre teleskop och dels med väl skyddande glasögon.

Dessutom är du välkommen till årets sista ÖAS-observationskväll:

APRIL To 6/4 kl 19.30. ÖAS observationskväll.
Plats: Landeryds observatorium

Vinterns stjärnhimmel 2006

Vid ÖAS/NAK:s möte om "Vinterns stjärnhimmel" den 26 januari vid Landeryds observatorium blev värmestugan fullsatt med 20 personer. Sven Mårdh presenterade en lista över "Stjärnhimlens Tio-i-topp 2006". Den fullständiga listan kan hämtas via www.nak.se Som vanligt började Sven med nr 10 enligt följande:

10. Pluto, magnitud +14, i stjärnbilden Ormen.
9. Månförmörkelser, dels 14-15 mars, dels 7 september
8. Planeter nära Praesepe (Saturnus i februari och juni, Mars i juni, Merkurius och Venus i augusti.
7. Kometen Schwassmann-Wachmann 3 lär bli ett lämpligt objekt för fältkikaren under maj i Herkules-Lyran-Svanen.
6. Månen intar sitt nordligaste läge under detta århundrade den 15 september och sitt sydligaste läge den 22 mars.
5. Planeter i grupp I (Merkurius och Venus i gryningsljuset mellan 2 och 23 augusti. Den 20 augusti tillkommer Saturnus i gruppen).

4. Planeter i grupp II (Merkurius, Mars och Jupiter syns tillsammans i gryningsljuset mellan 8 och 12 december).
3. Meteorskuren Leoniderna (19 november kl 05.45, 100 + meteoror i timmen).
2. Månen ockulterar Plejaderna (12 september, 6 november och 4 december).
1. **Solförmörkelse den 29 mars** (se separat text ovan om visning av detta vid Ekholmens centrum i Linköping).

Anders Wettergren guidade därefter deltagarna bland vinterns stjärnbilder. Lennart Samuelsson informerade om [ÖAS'](#) skrivelse till Linköpings kommun om hur planerade belysningar i närheten av observatoriet kan konstrueras så att ströljuset minskas och energi sparas. Efter mötet klarnade himlen upp och deltagarna kunde då observera bland annat Orionnebulosan och Saturnus med det stora Meade-teleskopet.

ÖAS VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2005, sällskapets 28:e verksamhetsår.

Medlemsantalet var totalt 118 vid utgången av 2005, vilket är en minskning med fyra medlemmar från föregående år. Av dessa var 10 medlemmar juniorer.

Styrelsen har genomfört fem protokollförda sammanträden under året. Styrelsens sammansättning har sedan årsmötet 2005-03-17 varit: Lennart Samuelsson (ordförande), Arno Platau (vice ordförande), Ulf Johnsson (sekreterare), Kjell Åberg (kassör), Ove Huzell (observatoriechef), Jakob Selbing (webb master/ledamot), Åsa Thorén (ungdomsansvarig) och Anders Wettergren. Revisorer har varit Jan Lundgren och Barbro Nordström.

Valberedning har utgjorts av Carl-Olow Larsson (sammankallande) och Jonny Martinsson.

Årsavgiften till ÖAS har under 2005 varit oförändrat 50 kr för juniorer. Även för övriga medlemmar var avgiften oförändrad, 100 kr. Medlem som genom ÖAS prenumererat på tidskriften *Populär Astronomi* och därmed har löst medlemskap i Svenska Astronomiska Sällskapet har totalt betalat 275 kr.

Vid sällskapets höstmöte 2005-12-01 beslutades att medlemsavgifterna för 2006 skall vara: 275:- för senior, inkl PA och medlemskap i SAS. 225:- för junior (≤ 18 år), inkl PA och medlemskap i SAS. 100:- för senior, enbart medlem i ÖAS. 50:- för junior (≤ 18 år), enbart medlem i ÖAS.

Populär Astronomi har under 2005 utkommit med fyra nummer. 80 av ÖAS medlemmar har under 2005, genom sitt fulla medlemskap i ÖAS, prenumererat på tidskriften (att jämföra med 86 stycken 2004).

CYGNUS, ÖAS medlemsblad, har under 2005 utkommit med fyra nummer. Medlemsbladet har innehållit information till medlemmarna om genomförd verksamhet och korta referat av de föredrag som hållits på sällskapets möten. De medlemmar som så önskat har kunnat anmäla sig som e-medlem och har därmed genom e-brev fått information om aktuella händelser och sällskapets verksamhet samt om att nytt nummer av CYGNUS funnits att hämta på sällskapets hemsida på Internet. Vid utgången av 2005 var 68 av sällskapets 118 medlemmar registrerade som e-medlemmar. Styrelsen ser med tillfredsställelse att antalet har ökat med 12 stycken sedan förra året.

Astronomiska observationer vid Landeryds observatorium har under 2005 i sällskapets regi genomförts vid drygt 25 visningstillfällen för totalt drygt 400 deltagare. Ett antal ÖAS-kvällar och enskilda observationer/fotograferingstillfällen har dessutom genomförts.

Värmestugan vid observatoriet har under 2005 kompletterats med nya möbler och fortlöpande underhåll. Värmestugan har under året utnyttjats flitigt både i samband med visningar och för mötesverksamhet. Under 2005 har 56 verksamhetstillfällen noterats, vilket är 19 fler än föregående år.

Observations-TEMA har förberetts och genomförts av Anders Wettergren för varje ÖAS-kväll. Detta har varit mycket uppskattat och har inneburit att vi har haft verksamhet i Värmestugan även när observationsvädret varit ofördelaktigt.

ÖAS föreningsmöten som genomförts under året sammanfattas i nedanstående tabell.

2005-01-25	Vinterns stjärnhimmel (Värmestugan)	Diskussions- och informationsträff i samarbete med NAK.
2005-02-15	ÖAS-kväll	ÖAS observationskväll genomfördes vid Landeryds observatorium.
2005-03-17	ÖAS årsmöte (Linköpings universitet)	19 medlemmar var närvarande. Dessutom gästades vi av 3 övriga åhörare och en föredragshållare. Som inledning på årsmötet fick vi höra Bengt Edvardsson, Uppsala universitet, hålla ett föredrag om "Det kosmiska kretsloppet - om stjärnornas liv och atomernas historia".
2005-04-12	ÖAS-kväll	ÖAS observationskväll genomfördes vid Landeryds observatorium.
2005-09-27	Studiebesök (Campus Norrköping)	Ett studiebesök genomfördes vid "Virtual Reality Studion" i Norrköping.
2005-10-01	ÖAS-kväll	ÖAS observationskväll genomfördes vid Landeryds observatorium.
2005-10-03	Visning för allmänheten	En visning av den partiella solförmörkelsen för intresserade ur allmänheten genomfördes vid Ekholmens centrum.
2005-11-03	ÖAS-kväll	ÖAS observationskväll genomfördes vid Landeryds observatorium.
2005-12-01	ÖAS höstmöte (Linköpings universitet)	17 medlemmar och 11 övriga åhörare deltog i höstmötet. Efter mötet avnjöts ett föredrag av professor Jan-Erik Wahlund, Uppsala, på ämnet: "Erfarenheter från Cassini och Huygens".

Linköping 2006-03-16

.....
Ulf Johnsson
Sekreterare

.....
Lennart Samuelsson
Ordförande

